

Asia: VN/143/2022

Hallituksen esitys laiksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Luonnos (3.2.2022): Hallituksen esitys laiksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain muuttamisesta

Uudenmaan TE-toimisto katsoo esityksen olevan toivottu ja odotettu. Uudenmaan TE-toimisto toivoo lakimuutoksen tulevan voimaan mahdollisimman nopealla aikataululla.

1. "Työllisyyden edistämisen kuntakokeilun kokeilualueen kunnille siirrettäisiin toimivalta antaa työvoimapolitiittisia lausuntoja omien asiakkaidensa oikeudesta työttömyysetuuteen niissä asioissa, joissa toimivalta on nykyisin työ- ja elinkeinotoimistolla, ja joiden käsittelyä ei ole keskitetty valtakunnallisesti Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolle. Keskeisimmät näistä lausunnoista koskevat toistuvan työvoimapolitiittisesti moitittavan menettelyn johdosta asetetun työssäolovelvoitteen jälkeistä etuusoikeutta ja koulutusta vailla olevan nuoren etuusoikeuden palautumista." (12 a § 1 momentti Työvoimapolitiittinen lausunto).

Uudenmaan TE-toimisto kannattaa esitystä, koska se yksinkertaistaa ja nopeuttaa asiakkaiden työttömyysturva-asioiden sujuvaa hoitamista. Nykyinen toimintamalli on aiheuttanut haasteita käsittelyaikoihin ja toimivaltakysymyksiin liittyen. Asiakkaiden kannalta muutos olisi erinomainen, koska kokeilualueen kunnan ei enää tarvitsisi pyytää alueellista TE-toimistoa selvittämään työssäolovelvoitteen täyttymistä ja antamaan siitä lausuntoa. Lausunnon saaminen nopeutuisi muutoksen myötä huomattavasti ja muutos vähentäisi alueellisten TE-toimistojen työtä. Muutos vähentäisi myös Uudenmaan TE-toimiston Työttömyysturva-vastuualueen työtä tilanteissa, joissa huomataan, että ennen asiantuntijalausunnon antamista tulee selvittää voimassa olevan työssäolovelvoitteen täyttyminen. Pyyntöön työssäolovelvoitteen täyttymisen selvittämisestä voisi lähettää suoraan kunnalle, jonka ei enää tarvitsisi pyytää lausuntoa vielä erikseen alueelliselta TE-

toimistolta. Uudenmaan TE-toimiston käsityksen mukaan HE-luonnoksen perusteella Työttömyysturvan vastualue voisi jatkossa myös itse todeta kuntakokeiluasiakkaiden työssäolovelvoitteet täytyneiksi esitysluonnoksen toisen ehdotuksen (12 a § 2 momentti) toteutuessa.

2. "Lisäksi ehdotetaan, että Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto voisi hoitaessaan keskitetysti sille säädettyjä työttömyysturvatehtäviä antaa lisäksi työvoimapoliittisen lausunnon muistakin kuin asetuksessa nimenomaisesti mainituista työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä kokeilun alueen kunnan asiakkaana olevan työnhakijan osalta." (12 a § 2 momentti Työvoimapoliittinen lausunto)

Uudenmaan TE-toimisto kannattaa ehdotusta, koska se yksinkertaistaa, sujuvoittaa ja nopeuttaa työttömyysturvaprosessia asiakkaan kannalta. Nykyinen toimintamalli on aiheuttanut haasteita käsittelyaikoihin ja toimivaltakysymyksiin liittyen. Asiantuntijakäsittelyn yhteydessä annetaan usein asiantuntijalausuntojen lisäksi myös peruslausuntoja. Kuntakokeiluasiakkaiden peruslausuntojen antamisen keskittäminen vain kunnille on aiheuttanut esimerkiksi sen, että asiakkaat ovat joutuneet odottamaan monesti pitkäänkin sitä, että tarvittava peruslausunto on annettu, ja todellinen käsittelyaika on heidän osaltaan ylittänyt TEM:n asetuksessa (1556/2016) säädetyn 30 päivän määräajan työvoimapoliittisen lausunnon antamiselle.

Toimivaltakysymyksien pohdinta on vienyt asiantuntijoilta paljon työaika, koska he joutuvat usein tarkistamaan, onko heillä toimivaltaa antaa tarvittava lausunto. Virheiden syntymistä ei ole voitu välttää. Uudenmaan TE-toimiston näkökulmasta ehdotettu muutos sujuvoittaisi huomattavasti kuntakokeilun asiakkaiden työttömyysturvan asiantuntijalausuntojen käsittelyä.

Pohdituttava asia esitysluonnoksessa koskee niitä tilanteita, joissa työnhakijan toiminnan luonne on epäselvä. Onko Uudenmaan TE-toimiston Työttömyysturvan vastualueella toimivaltaa katsoa asiantuntijakäsittelyssä työnhakija esimerkiksi työsuhteessa olevaksi, jos alueellinen TE-toimisto tai kokeilun alueen kunta on katsonut työnhakijan yrittäjäksi? Uudenmaan TE-toimisto toivookin, että valmistelussa otettaisiin tältä osin huomioon toimivalta kuntakokeilun ja Työttömyysturvan vastualueen välillä. Selvennettäväksi tulisi se, voiko Työttömyysturvan vastualue antaa työvoimapoliittisia lausuntoja, jotka poikkeavat edelle esitetyn kysymyksen tapaan kuntakokeilun aiemmasta tulkinnasta ja lausunnosta.

3. "Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että kokeilun alueen kunnat antaisivat asiakkaidensa osalta työttömyysetuuden maksajalle ilmoituksen työnhakijan menosta työnhakuun toiseen EU- tai ETA-maahan tai Sveitsiin." (12 b § Ilmoitus menemisestä työnhakuun toiseen valtioon)

Uudenmaan TE-toimisto katsoo, että ehdotus on kannatettava ja nopeuttaa työnhakumatkalle lähtevän työnhakijan lausunnon saamista.

Muistiolounnos: Ehdotus työ- ja elinkeinoministeriön asetuksiksi työvoimapolitiittisista lausunnoista ja yhteistyövelvoitteesta työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen ja asetuksen voimaantulosäännöksen muuttamisesta

1. "Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksen mukaisesti lisätään työvoimapolitiittisista lausunnoista ja yhteistyövelvoitteesta työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa annettuun työ- ja elinkeinoministeriön asetukseen (153/2021) uusi 1 a §"

Uudenmaan TE-toimisto kannattaa ehdotusta, ja katsoo ehdotuksen tapaan sen täsmentävän ja selkeyttävän työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen toimivaltaa antaa työvoimapolitiittisia lausuntoja.

2. "Asetuksen voimassaoloa jatkettaisiin 31 päivään joulukuuta 2024 saakka."

Uudenmaan TE-toimisto kannattaa asetuksen voimassaolon jatkamista työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain voimaantulosäännöksen pidennyksestä esitettyä (HE 17/2022 vp) vastaavasti 31 päivään joulukuuta 2024 saakka.

Kallio Tuomas
Uudenmaan TE-toimisto